

Form and Content in Alaeddin Yavaşca's Children's Songs

Tacettin ŞİMŞEK*

Abstract. Alâeddin Yavaşca has marked the last seventy years of Turkish music as a powerful artist. He is an important name with his composition as well as his interpretation. Although he was a medical doctor, he also showed his mastery in music. He composed 654 compositions. He composed 9 of these works in the form of children's songs. He also wrote the lyrics for the anthem titled "Day Is Lightning Everywhere". Other songs he composed were written by Sedat Umran, Cengizhan Mutlu (2 songs), Hüseyin Kalaba, Rüştü Güner, Tahsin Bilengil, Ramazan Gökalp Arkın and Hasan Oral Şen. Yavaşca, especially chose poems written with short lines and syllable measure to compose. This enabled the songs to be rhythmic with the makams and methods used. The preferred rhythmic structure is suitable for the variability of the child's soul. It is a positive feature in terms of poetry that images and rhetoric are included in the texts even if a little. In the research, Alâeddin Yavaşca's children's songs were examined in terms of form and content, within the framework of the principle of "for the child" of children's literature with the method of document analysis.

Keywords: Alâeddin Yavaşca, Turkish music, "for children", children's song, form, content.

How to cite: Şimşek, T. (2022). Form and content in Alaeddin Yavaşca's children's songs. *Journal of Children's Literature and Language Education*, 5 (2), 154-178. DOI: 10.47935/ceded.1208612

* Atatürk University, Kazım Karabekir Education Faculty, Department of Turkish Education, Erzurum, Türkiye; tacsimsek@gmail.com

Alâeddin Yavaşca'nın Çocuk Şarkılarında Biçim ve İçerik

Tacettin ŞİMŞEK*

Öz. Alâeddin Yavaşca, Türk müziğinin son yetmiş yılına güçlü bir sanatçı olarak damga vurmuştur. Yorumculuğu kadar bestekârlığıyla da önemli bir isimdir. Tıp doktoru olmasına karşın, üstatlığını musikide de göstermiştir. 654 beste yapmıştır. Bu eserlerden 9 tanesini çocuk şarkısı formunda bestelemiştir. Şarkılardan “Her Yerde Gün Işıyor” başlıklı marşın güftesini de kendisi yazmıştır. Bestelediği diğer şarkılar Sedat Umran, Cengizhan Mutlu (2 şarkı), Hüseyin Kalaba, Rüştü Güner, Tahsin Bilengil, Ramazan Gökalp Arkin ve Hasan Oral Şen tarafından yazılmıştır. Yavaşca, bestelemek için özellikle kısa mısralı ve hece ölçüsüyle yazılan şiirleri seçmiştir. Bu, kullanılan makam ve usullerle şarkıların ritmik olmasını sağlamıştır. Tercih edilen ritmik yapı, çocuk ruhunun değişkenliğine uygundur. Metinlerde az da olsa imge ve söz sanatlarına yer verilmiş olması, şiirsellik açısından olumlu bir özelliktir. Araştırmada Alâeddin Yavaşca'nın çocuk şarkıları doküman analizi yöntemiyle çocuk edebiyatının “çocuğa göre”lik ilkesi çerçevesinde biçim ve içerik bakımından incelenmiştir.

Keywords: Alâeddin Yavaşca, Türk müziği, “çocuğa göre”lik, çocuk şarkısı, biçim, içerik.

---

* Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi, Erzurum, Türkiye;
tacsimsek@gmail.com

1. Giriş

1.1. Alâeddin Yavaşca'nın Hayatı ve Bestekârlığı

Tıp doktoru, şair, bestekâr ve ses sanatkârı Alâeddin Yavaşca 1 Mart 1926'da Kilis'te doğdu. Babası Kilisli Şair Yavaşcazâde Sezai Efendi'nin oğlu Hacı Cemil Efendi, annesi Kınoğlu Kadri Efendi'nin kızı Enver Hanım'dır.

Yavaşca ilk ve ortaokulu Kilis'te bitirdi. Konya Lisesinde başladığı ortaöğrenimini İstanbul Erkek Lisesinde tamamladı. 1951'de İstanbul Tıp Fakültesinden mezun oldu. Kadın doğum uzmanı olarak meslek hayatına atıldı. Zeynep Kâmil Doğumevi, Taksim İlk Yardım, Şişli Etfal, Vakıf Gureba ve Haseki Hastanelerinde çalıştı. 1990'da Haseki Hastanesi başhekimliği görevindeyken emekli oldu.

Musiki hayatı çocukken Kilis'te başladı. Sekiz yaşında Zihni Çelikalp'tan Batı musikisi keman dersleri aldı. İstanbul'da Sadeddin Kaynak, Münir Nureddin Selçuk, Hüseyin Sadeddin Arel, Refik Fersan, Mesut Cemil, Süleyman Erguner gibi üstatlardan feyzaldı. İstanbul Belediye Konservatuvarı, İleri Türk Müziği Konservatuvarı ve İstanbul Üniversitesi Korosunda icra yeteneğini ve musiki bilgisini geliştirdi. 1950'de İstanbul Radyosunda solist oldu. Zaman içinde solistlik yanında koro yöneticiliğinde de bulundu. TRT'de Danışma, Denetleme ve Repertuar Kurullarında görev yaptı. 1976'dan itibaren kurucuları arasında yer aldığı Türk Musikisi Devlet Konservatuvarında yönetim kurulu üyesi, öğretim görevlisi ve danışman olarak hizmet verdi. İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarına profesör olarak atandı. 2005'te İTÜ'den ayrılarak görevini Haliç Üniversitesi Türk Müziği Konservatuvarında sürdürdü.

1991'de kendisine "Devlet Sanatçısı" unvanı verilen, 1993'te Türkiye Yazarlar Birliği tarafından yılın kültür adamı seçilen ve sanat hayatı boyunca iki yüzden fazla ödül alan Yavaşca, 2008'de Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödülü'ne; 2010'da Türkiye Büyük Millet Meclisi Üstün Hizmet Ödülü'ne layık görülmüş; Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Üniversite Senatosunun aldığı kararla 2010 yılını "Prof. Dr. Alaeddin Yavaşca Yılı" ilan etmiş; sanatkâr, Gaziantep, Elâzığ Fırat, Eskişehir Osmangazi, Atatürk ve İstanbul Teknik Üniversiteleri tarafından "Fahrî Doktora" ile onurlandırılmıştır.

Beşiktaş Belediyesi 19 Nisan 2007'de düzenlediği bir törenle bestekârın oturduğu Vişnezade Mahallesi'ndeki Vişnezade Camii Meydanı Sokağı'nın adını "Prof. Alâeddin Yavaşca Sokağı" olarak değiştirmiştir.

23 Aralık 2021'de İstanbul'da öldü.

Mistik esinlenme ile lirik coşkunun meydana getirdiği birçok esere vücut veren (Feyzioğlu, 2016, s.123) Alâeddin Yavaşca, icracılığı ve koro şefliği yanında beste, semai, kâr-ı natık, şarkı; peşrev, saz semaisi, medhal, etüt gibi saz eserleri, dinî sahada Mevlevî ayini, ilâhi; ayrıca marş ve çocuk şarkısı gibi çeşitli formlarda besteler yapmıştır.

Ağlar Gezerim Sahili (Güfte: Selim Aru, Makam: Hicaz), Artık Bu Solan Bahçede Bülbüllere Yer Yok (Güfte: Faruk Nafiz Çamlıbel, Makam: Hicaz), Bana Nasıl Vazgeç Dersin (Güfte: Fikri Akurgal, Makam: Rast), Bir Garip Âşığım Ben (Güfte: Alâeddin Şensoy, Makam: Hüzam), Elimde Sükûnun Nabzını Dinle (Güfte: Necip Fazıl Kısakürek, makam: Hicaz), Geçmesin Günümüz Sevgilim Yasla (Güfte: Şerafettin Aydınlık, Makam: Kürdîli Hicazkâr), Kimseyi Böyle Perişan Etme Allah'ım Yeter (Güfte: Rahmi Duman, Makam: Hicaz), Şimdi Bahara Erdim (Güfte: Ali Orhan Arıkan, Makam: Mahur), Sevgi Deli Gönülden Gönüle Bir Akıştır (Güfte: Fuat Edip Baksı, Makam: Muhayyer Kürdî), Ümitsiz Bir Aşka Düştüm (Güfte: Alâeddin Yavaşca, Makam: Hicaz) tanınmış şarkılarından bazılarıdır. Sözlü eserlerinde 157 şairin güftesine yer veren Yavaşca, 97 bestesinin güftesini de kendisi yazmıştır (www.alaeddinyavasca.com).

2. Yöntem

Bu araştırmada nitel odaklı bir yaklaşım olan doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Bowen (2009) doküman analizini bir çalışmanın parçası olarak basılı veya elektronik belgeleri gözden geçirmek, değerlendirmek için kullanılan sistematik bir yöntem olarak tanımlamıştır. Dokümanlar, nitel araştırmada üçüncü ana veri toplama kaynağı olarak her türlü yazılı, görsel, dijital ve fiziksel geniş bir materyali işaret eden resmî ya da özel belgeyi, fotoğrafı, film ya da video kaydını, eseri... vb. kapsamaktadır (Fraenkel vd. 2011; Merriam 2013). Doküman analizinde amaç, araştırılması hedeflenen olay ya da olgu/olgular hakkında bilgi içeren basılı materyalleri "incelemek, bilgi/anlayış geliştirmek ve anlamı ortaya çıkarmak" için analiz etmektir (Corbin vd. 2008; Bowen 2009; Yıldırım vd. 2016).

Doküman analizi yönteminde ulaşılan dokümanların özgünlüğünü ve doğruluğunu kontrol etme, inceleme ve değerlendirmenin ardından elde edilen sonuçların yorumlanması ve verilerin kullanılması gerekmektedir (Bowen 2009; Şimşek 2009; Merriam 2013). Bu amaçla araştırmada Alâeddin Yavaşca'nın çocuk şarkıları çocuk edebiyatının "çocuğa göre"lik ilkesi çerçevesinde şiirsellik, tema, söz sanatları, vezin, ritim, makam ve usul, kısaca biçim ve içerik bakımından incelenmiştir.

3. Bulgular

Alâeddin Yavaşca, 593 sözlü eserinin 9'unu çocuk şarkısı formunda bestelemiştir. Şarkıların tamamı TRT Türk Sanat Müziği Repertuarına alınmıştır. Gelince Bir Araya Hayat Verir Yuvaya 4765, Ülkemin Göklerdeki Sönmeyen Yıldızıyım 10863, Kuşlar Öter Cık Cık Cık 13703, Her Yerde Gün Işıyor Gönül Sevgi Taşıyor (Marş) 13705, Hem Canın Hem Kanınla Hayat Verdin Sen Bana-Anneye Ninni 15269, Sen Bahçemde Açılan Gülsün Sevgili Yavrum 18355, Çocuk Düşünüyor Bulut Olsaydım Keşke 19208, Çıktı Çayıra Kuzu Güldü Kırkların Yüzü 19210, Samsun'da O Gün Doğdu Türk'ün Eşsiz Güneşi 19243 numarada kayıtlıdır.

Şarkı güfteleri içinde şiiriyet değeri en yüksek metin, Sedat Umran'ın Çocuk Düşünüyor Bulut Olsaydım Keşke başlıklı şiiridir. Dilin poetik ve estetik işlevde kullanıldığı bir metin olarak

dikkati çeker. Çocuğun zengin muhayyilesine vurgu yapması yanında bulut, kuş, su ve çiçek olma hayalinin anneye ilişkilendirilmesi bakımından da özgün bir metindir. Zira çocuk, bulut olmayı annesinin göğünde gezinmek, kuş olmayı annesinin saçına konmak, su olmayı annesinin sesine karışmak, çiçek olmayı da annesinin sevincinde açmak için istemektedir. Bu, çocuğun anneden bir an bile uzak kalmama arzusunu yansıtır.

İster yetişkinlere hitap etsin isterse çocuklar için yazılmış olsun, bir metni şiir kılan unsurlar arasında imge ve söz sanatları önemli rol oynar. Sedat Umran'a ait şiirde "annenin göğünde giden bulut", "annenin sesine karışan su", "annenin sevincinde açan çiçek" gibi özgün imgeler kullanılmıştır. Ayrıca anne kalbinin "gökyüzü" ve "çiçek bahçesi" olarak tasavvuru mecazımürsel (ad aktarması), sesinin su sesine benzetilmesi ise teşbihe örnektir. Güftede söz sanatlarına yer verilmiş olması metnin şiirselliğini artırmıştır.

Rüştü Güner'in kaleme aldığı şiirde çocuk, anne babanın bahçesinde açılan güle, köpük köpük saçılan sele, geleceğe uzanan yola, çiçeği hiç solmayan dala, çelik gibi bükülmez kola benzetilirken teşbih sanatına başvurulmuştur. Yavaşca'nın sözlerini de yazdığı Her Yerde Gün Işıyor başlıklı metinde de vatan cennete benzetilmiş; yeni yılın çocukları kucaklaması biçiminde bir imge kurulmuştur.

Kuşlar Öter Cık Cık Cık'te yerden çiçeklerin fışkırması, kışa çalım satmak, yerin ve göğün uçurtma uçuran çocuğun elinden bıkmaması, söz sanatı ve imge özelliği gösteren mecazlı ifadelerdir.

Ülkemin Göklerdeki Sönmeyen Yıldızıyım adlı metinde kız çocuğun kendini sönmeyen bir yıldıza benzettiği görülür. Şiir öznesinin kendini "vatanın kalesi" olarak nitelenmesi; yaprağı, dalı, peteği ve balı olan bir varlık olarak tasviri de yine söz sanatlarının kullanıldığına örnektir. Gelince Bir Araya Hayat Verir Yuvaya adlı şiirde babanın sözünün baldan tatlı olması, çocuğun dilinde dua olması, çocuğuna kol kanat germesi teşbih (benzetme) ve mecazımürsel söz sanatları kapsamında değerlendirilir.

Çıktı Çayıra Kuzu'da "kırların yüzünün gülmesi", "yolları çiçeklerin sarması" ve "kuşların dillenmesi" de teşhis (kişileştirme) ve intak (dillendirme) sanatları olarak imge değeri taşır.

Samsun'da O Gün Doğdu Türk'ün Eşsiz Güneşi başlıklı güftede Atatürk güneşe teşbih edilmiştir. "Yurdun inlemesi", "Atatürk'ün gökten hediye olarak gelmesi", "vatanla kucaklaşması" gibi söz grupları da imge ve söz sanatları çevresinde ele alınacak türdendir.

Hem Canın Hem Kanınla-Anneye Ninni'de sevgi ve şefkatin ekme ve aş olarak nitelenmesi, Yaradan'ın anneyi çocuğa bin düğümle bağlaması, cennetin annenin ayağının altında olması gibi ifadeler de teşbih, hüsnütalil (güzel neden bulma) ve telmih (anıştırma) sanatları çevresinde imgesel ifadeler olarak yorumlanabilir.

Bütün bu örnekler, Yavaşca'nın bestelemek için seçtiği şiirlerde ne ölçüde özenli davrandığının da göstergesi durumundadır.

Çocuk Düşünüyor Bulut Olsaydım Keşke şiiri dışındaki metinler dilin ağırlıklı olarak pedagojik işlevde kullanıldığı eğitici olmayı amaçlayan ve iletiyi önceleyen manzumelerdir. Bu nedenle şiiriyet açısından Sedat Umran'ın eseri kadar güçlü değildirler. Bilindiği üzere edebî metinler, didaktik çizgiye yaklaştıkça şiiriyetten uzaklaşırlar. Bu çerçevede edebîliğin (yazınsallığın) ölçüsünü öğreticilikten uzak olmak biçiminde belirlemek mümkündür.

Bestekârın çocuk şarkılarında özellikle tercih ettiği makam ve usuller üzerinde de durmaya ihtiyaç vardır. Diğer makamlara göre daha fazla tercih edilen hicaz ve rast, Türk müziğinin en yaygın basit makamlarındandır. İlk örneklerine 14. yüzyılda rastlanır. Hicaz, insana alçak gönüllülük telkin edip güzellik duygusu aşılarken rast; neşe, iç huzuru, sefa ve rahatlık sunar. Kaynaklarda rastın ağırbaşlı, ihtişamlı ve dinî duyguları uyandıran bir makam olduğu da kaydedilir (Özkan, 2007, s. 462).

Yine basit bir makam olan karcığârın, hareketli ve coşkun karakteriyle bu özellikleri taşıyan eserlerde tercih edildiği (Özkan, 2001, s. 484), nihavent ve buselik makamlarının ise güç ve barış duygusu telkin ettiği bilinmektedir. Bu, bestekârın makam tercihlerinde çocuk ruhunun devingenliğinden ve çocuğun temsil ettiği değerlerden yola çıktığını düşündürür.

Tablo 1.

Alâeddin Yavaşca'nın Türk Müziği Tarzında Bestelediği Çocuk Şarkılarının Güfte Yazarı, Makam ve Usul Bilgileri

Sıra No	Beste Adı	Güfte Yazarı	Makam	Usul
1	Çıktı Çayıra Kuzu Güldü Kırların Yüzü	Tahsin Bilengil	Karcığâr	Sofyan
2	Çocuk Düşünüyor Bulut Olsaydım Keşke	Sedat Umran	Nikriz	Sofyan
3	Hem Canın Hem Kanınla Hayat Verdin Sen Bana-Anneye Ninni	Hasan Oral Şen	Hicaz	Sofyan
4	Her Yerde Gün Işıyor Gönül Sevgi Taşıyor (Marş)	Alâeddin Yavaşca	Rast	Sofyan
5	Gelince Bir Araya Hayat Verir Yuvaya	Cengizhan Mutlu	Nihavent	Düyek
6	Kuşlar Öter Cık Cık Cık	Hüseyin Kalaba	Buselik	Sofyan
7	Samsun'da O Gün Doğdu Türk'ün Eşsiz Güneşi	Ramazan Gökalp Arkin	Rast	Sofyan
8	Sen Bahçemde Açılan Gülsün Sevgili Yavrum	Rüştü Güner	Hicaz	Sofyan
9	Ülkemin Göklerdeki Sönmeyen Yıldızıyım	Cengizhan Mutlu	Hicaz	Nim Sofyan

Tablo 1'e göre 9 çocuk şarkısının ikisinin güftesi Cengizhan Mutlu'ya, birinin güftesi bestekâra ait; diğer 6 güfte ise Sedat Umran, Hüseyin Kalaba, Rüştü Güner, Tahsin Bilengil, Ramazan Gökalp Arkin ve Hasan Oral Şen tarafından yazılmıştır. Yavaşca'nın mızrabından çıkan çocuk şarkılarının 3'ü hicaz, 2'si rast, diğerleri nikriz, nihavent, buselik ve karcığâr makamlarında bestelenmiştir. Bestekârın usul tercihlerine bakıldığında ise 7 şarkının usulünün sofyan, birinin nim sofyan, birinin de düyek olduğu görülmektedir.

Alâeddin Yavaşca, Türk müziği tarzında 90 müzik adamı tarafından bestelenmiş 253 çocuk şarkısı içinde hicaz makamında en çok çocuk şarkısı besteleyen iki isimden biridir (Kula ve Adar 2016, s.164).

Yavaşca'nın hicaz makamındaki iki eserinden biri olan Ülkemin Göklerdeki Sönmeyen Yıldızıyım başlıklı eser, bir genç kızın ülkesine bağlılığını vurgular. Cengizhan Mutlu'nun kaleme aldığı metinde şiir öznesi, ülkesine aidiyeti ve milletine mensubiyetiyle gurur duyan bir bireydir. Tarihi ve değerleri onun için övünç kaynağıdır. Ülkesini savunma konusunda iradesini de ortaya koymak ister. Geleceğin annesi olma ve "yiğitler doğurma" bilincine sahiptir. Güfte, çocuklarda millî bilinç oluşturmayı ve bu bilinci geliştirmeyi amaçlar.

Şarkıdaki coşkulu söyleyiş ve sözel ileti, marş ritmi olarak nitelenebilecek "nim sofyan" usulü ile desteklenir. Nim (yarım) sofyan, 2 zamanlı (düm tek) olan ve daha çok oyun havalarında kullanılan bir ritimdir.

Aynı makamdaki ikinci şarkı Sen Bahçemde Açılan / Gülsün Sevgili Yavrum adını taşır ve Rüştü Güner'in kalem ürünüdür. Anne ve baba ağzından çocuğa duyulan sevgi, yüklenen anlam, çocuğun geleceğine dair umutlar, beklentiler ve nasıl olunması gerektiğine ilişkin öğütler içerir. Metin, sözlü kültürde "okşama" olarak adlandırılan çocuğu yüceltmeye yönelik ifadelerle zenginleştirilmiştir. Düzensiz duraklı 7'li hece ölçüsüyle yazılan güfte, 4 zamanlı (düm te ke) sofyan usulüyle içeriğine uygun bir ritim kazanmıştır. Böylece güftenin hece ölçüsü ritmi ile bestenin usulüne ait ritim örtüştürülmüştür.

Yavaşca'nın hicaz makamında bestelediği üçüncü çocuk şarkısı da (Hem Canın Hem Kanınla Hayat Verdin Sen Bana-Anneye Ninni) sofyan usulündedir. Güftesi Hasan Oral Şen'e ait şarkı, 7+7=14'lü hece ölçüsüyle kaleme alınmıştır. Güfte, anne sevgisi temasını işler. Canıyla ve kanıyla çocuğuna hayat veren anne, dualarıyla da çocuğu dertlerden korur. Bulutlar sarayları, yıldızlar başında taç olsa bile çocuk annesine muhtaçtır. Annenin sevgi ve şefkati çocuk için ekmek ve aş gibidir. Kaç yaşında olursa olsun çocuk annesinden ninni bekler. Bütün dünyayı annenin avuçlarına koysa bile annenin hakkını ödeyemeyeceğini bilmektedir. Yaradan, anne ve çocuğu bir düğümle birbirine bağlamıştır. Anne çocuk için daima sığınılacak bir limandır. "Biliyorum cennet de ayağının altında" dizesiyle "Cennet annelerin ayakları altındadır." (Canan 1988, s. 486) hadisine gönderme yapılarak anneleri olmadan evlatların bir hiç olduğu sonucuna varılır.

Yavaşca, Sedat Umran'ın şiirini nikriz makamında bestelemiştir. Mürekkep bir makam olan nikriz, Osmanlı coğrafyasında ilk kez 15. yüzyılda görülmüştür. Öztuna'ya (1990, s. 123) göre orta derecede kullanılmış, özelliği olan güzel bir makamdır. Gizemli bir hüznü duygusu verir. Makam yiğitlik, kahramanlık gibi hamasi duyguları ifadeye de çok elverişlidir (Özkan 2007, s. 118).

Güftede sırasıyla bulut, kuş, su ve çiçek olmayı hayal eden çocuk, bütün bunları annesinin göğünde görünmek, saçına konmak, sesine karışmak ve sevincinde açmak için istemektedir.

Hem Canın Hem Kanınla Hayat Verdin Sen Bana-Anneye Ninni başlıklı şarkı da çocuğun dilinden anne sevgisini dile getirmek üzere yazılmış ve bestelenmiştir. Güfte, çocuk öznenin anneye yönelik duygularını ifade etmeyi amaçlasa da söyleyişe ağırlıklı olarak yetişkin dili hâkimdir. Gerçek hayatta anneler çocuklarına ninni söylerken bu metinde yapı tersine döndürülmüş ve çocuğun diliyle annene ninni söylenmiştir. Sen Bahçemde Açılan Gülsün Sevgili Yavrum'da ise bütünüyle yetişkine özgü dilin kullanıldığı görülür.

Anne sevgisinin çocuk edebiyatı metinlerinde en sık rastlanan tema olduğu düşünülürse iki güfthenin çocuk ruhuna ayna tuttuğu, bestelerin ses ve ritim bakımından, makam ve usul açısından 'çocuğa görelilik' ilkesine uygun olduğu söylenebilir.

"Çocuğa göre"lik, çocuklara yönelik sanat eserlerinde aranan temel özelliklerden biridir. Çocuğa seslenen metnin, resmin ya da müziğin çocuğun büyüme ve gelişme dönemlerine, ilgi ve ihtiyaçlarına, duygu ve düşünce dünyasına, zengin hayal gücüne, ruh hâline, ritim duygusuna, algılama düzeyine, sözcük ve kavram bilgisine uygun olması gerekir. Bu ilkeye bağlı sanatta hedef kitlenin yaş grubu dikkate alınır, görsellik ve pedagojik uygunluk gözetilir, doğrudan eğitici olmayan ve estetikten ödün vermeyen, dilin şiirsel işlevde kullanıldığı bir tavır sergilenir. "Çocuğa göre"lik ilkesi çocuk bakışı ve çocuk gerçekliğiyle birlikte düşünülür (Şimşek 2019, s. 286).

Bu aşamada çocuklar için yazılan şiirlerin 7-8 heceden oluşan kısa dizeli metinler ve 2 ya da 4 zamanlı besteler olması önerilebilir. Yavaşca'nın bestelediği 9 çocuk şarkısından 7'si sofyan, 1'i nim sofyan usulündedir. Her ikisi de basit usullerdir. Bu da bestekârın ağırlıklı olarak 4 zamanlı ritimler yanında 2 zamanlı ritimleri de tercih ettiğini gösterir. Buradan çocukların hareketli ruh hâllerine 4 zamanlı ve 2 zamanlı usullerinde daha uygun olduğu sonucuna varılabilir. Kalan 1 beste, düyek usulündedir. 8 zamanlı bir usul olan düyekin tercih edilmesinin nedeni, iki tane sofyardan oluşmasıdır denebilir.

Bestekârın çocuk şarkılarında 3 zamanlı semai, 5 zamanlı Türk aksağı; 6 zamanlı yürük semai ve mürekkep nim sofyan; 7 zamanlı devr-i hindi ve devr-i turan; 9 zamanlı aksak, evfer, oynak, raks aksağı ve mürekkep semai; 10 zamanlı aksak semai, lenk fahte, ceng-i harbi ve diğer usulleri kullanmamış olması dikkat çekicidir. Bu , Yavaşca'nın çocukların kulağında yalın bir ritim uyandırmak istemesinden kaynaklanmış olmalıdır.

İbrahim Alâeddin (Gövsa) Bedii Terbiye adlı kitabında çocuk şiirlerinin özellikle aruz vezninin "mefâîlün mefâîlün" kalıbında olduğu gibi düzenli seslerden oluşmasının "cazip bir ahenk" sağlayabileceğini; hece ölçüsünde ise 6+5'lik kalıptan ziyade 4+4'lük ya da 4+4+3'lük kalıpların tercih edilebileceğini belirtir (Gövsa, 1925, s.80). Güftesi ve bestesi Cahit Öney'e ait Al Bayrağım başlıklı mahur şarkı, aruzun "müstef'ilün müstef'ilün kalıbıyla yazılmış olması ve düzenli bir ritim taşımasıyla Gövsa'nın tespitine uygunluk gösterir.

"Al bayrağım al bayrağım / Gölgededir tarlam bağım / Bizler senin bir bekçiniz /

Her yer senin gök dağ deniz // Al bayrağım coş dalgalan / Emrindedir binlerce can /

Düşmanların düşmanlarım / Sen korkma hiç bak ben varım." (Taylan 2018, s. 69)

Bu vezin tercihleri de söz konusu şiirlerden yapılacak bestelerde usulün nim sofyan ya da sofyan olmasıyla uygunluk gösterir.

Tablo 2

Alâeddin Yavaşca'nın Türk Müziği Tarzında Bestelediği Çocuk Şarkılarının Güftelerindeki Ölçü ve Kalıplar

Sıra No	Beste Adı	Güfte Yazarı	Ölçü	Kalıp
1	Çıktı Çayıra Kuzu Güldü Kırların Yüzü	Tahsin Bilengil	Hece	7
2	Çocuk Düşünüyor Bulut Olsaydım Keşke	Sedat Umran	Serbest	-
3	Hem Canın Hem Kanınla Hayat Verdin Sen Bana-Anneye Ninni	Hasan Oral Şen	Hece	7+7=14
4	Her Yerde Gün Işıyor Gönül Sevgi Taşıyor (Marş)	Alâeddin Yavaşca	Hece	7
5	Gelince Bir Araya Hayat Verir Yuvaya	Cengizhan Mutlu	Hece	7
6	Kuşlar Öter Cık Cık Cık	Hüseyin Kalaba	Hece	7
7	Samsun'da O Gün Doğdu Türk'ün Eşsiz Güneşi	Ramazan Gökçalp Arkın	Hece	7+7=14
8	Sen Bahçemde Açılan Gülsün Sevgili Yavrum	Rüştü Güner	Hece	7
9	Ülkemin Göklerdeki Sönmeyen Yıldızıyım	Cengizhan Mutlu	Hece	7

Tablo 2'de görüldüğü gibi dokuz güftenin altısı düzensiz duraklı 7'li, ikisi 7+7 duraklı 14'lü hece ile, biri de serbest olarak yazılmıştır.

Gedikli'nin (2003, s. 21) dikkatiyle çocuk şarkıları,

- Kısa cümleli, kolay motifli ve birbirinin tekrarı olan tartımlı ezgilerden oluşmalıdır.
- Şarkı sözleri soru-yanıtlı ve çocukların kelime dağarcığına uygun olmalıdır.
- Doğa, hayvan ve araçlarla ilgili ansımalı (taklitli) şarkılar seçilmelidir.
- Yaratıcılığı geliştirebilmek için gerektiğinde ezgilerin sözleri değiştirilebilmelidir.
- Şarkıların içeriği günlük yaşayış ve ünitelere uygun olmalıdır.
- Bireysel ve toplu olarak seslendirmeye elverişli olmalıdır.
- Grubun ortak ses alanı içinde şarkılar seçilmelidir.
- Ezgi ve ritim kolay algılanabilir olmalı, prozodi kurallarına uyulmalıdır.
- Çocuklar ezgilere dans ve oyunla da katılabilmelidir.

- Temeli tekerleme, saymaca, ninni ve türkülerimize dayanan, çocuklara uygun basit ezgiler seçilmelidir.

Türkmen'e (2016, s. 121) göre ise çocuk şarkılarında bulunması gereken özellikler şöyle sıralanabilir:

- Ses alanı çocukların ses alanına uygun olmalıdır.
- Çocukların düzey ve becerilerinin elverişli olması durumunda geniş aralıklar ve ses atlamalarına yer verilebilir.
- Ezgi yapısı çocukların düzeyine uygun olmalı, form bakımından karmaşık bir yapı içermemelidir.
- Söz-müzik uyumu iyi kurulmuş olmalıdır.
- Şarkının sözleri, çocukların bilişsel (zihinsel) ve duygusal gelişimlerine uygun olmalıdır.
- Çocukların ergenlik dönemi ve ses değişimi evreleri dikkate alınmalıdır.
- Dizeler, uygun yerlerde nefes almayı sağlayıcı nitelikte olmalıdır.
- Ritmik yapı, çocukların bedensel gelişimlerine uygun olmalı, algılayıp uygulayabilecekleri ritimler tercih edilmelidir.

Sıralanan maddeler ışığında bakıldığında Alâeddin Yavaşca'nın çocuk şarkılarının bu özelliklerden pek çoğunu taşıdığı rahatlıkla kaydedilebilir.

4. Sonuç ve Öneriler

4.1. Sonuç

Alâeddin Yavaşca'nın 9 çocuk şarkısı içinde, taşıdığı imge ve söz sanatlarıyla estetik değeri en yüksek metin, Sedat Umran'ın Çocuk Düşünüyor Bulut Olsaydım Keşke başlıklı şiiridir. Diğerlerinde daha çok pedagojik kaygının gözetildiği düşünülebilir. Çocuksu olanı yakalama ve nazmetme bakımından da Umran'ın şiiri daha ön plandadır.

Cengizhan Mutlu'nun Gelince Bir Araya Hayat Verir Yuvaya başlıklı güftesinin "baba hakkı ödenmez" ana düşüncesi çevresinde yazıldığı; aynı şairin Ülkemin Göklerdeki Sönmeyen Yıldızıyım dizesiyle başlayan metinde ise yurdunu sevme ve koruma; tarihiyle gurur, milletiyle onur duyma; şerefiyle yaşama ve bürüneceği anne kimliğiyle yiğit kuşaklar dünyaya getirme ülküsünün vurgulandığı görülür.

Ramazan Gökalp Arkin, Samsun'da O Gün Doğdu Türk'ün Eşsiz Güneşi başlıklı metninde 19 Mayıs'ın Türk'ün kurtuluş günü olduğu iletisini vermek ister.

Hüseyin Kalaba'nın sözlerini yazdığı Kuşlar Öter Cık Cık Cık ve Tahsin Bilengil'in kaleme aldığı Çıktı Çayıra Kuzu, çocuk diliyle ilkbaharın gelişinden duyulan sevincin; Yavaşca'nın aynı zamanda güftesini kaleme aldığı Her Yerde Gün Işıyor Gönül Sevgi Taşıyor ise yeni yılın yaklaşmasından duyulan mutluluğun dışı vurulduğu şarkılardır.

Rüştü Güner'in Sen Bahçemde Açılan Gülsün Sevgili Yavrum diye başlayan güftesinde konuşan anne babadır. Metinde ebeveynin çocuk sevgisi ifade edilir ve çocuğa gösterilen doğruluk hedefiyle ilgili öğütler verilir.

Güftesi Hasan Oral Şen'in kaleminden çıkan Hem Canın Hem Kanınla Hayat Verdin Sen Bana-Anneye Ninni başlıklı şiirde çocuğun dilinden anneye duyulan ihtiyaç, bağlılık ve minnet duyguları dışa vurulur.

Vezein açısından incelendiğinde, 9 şarkıdan 1'inin serbest, 6'sının 7'li, 2'sinin 7+7=14'lü hece kalıplarıyla yazıldığı tespit edilir. Hece ölçüsüyle yazılmış şiirlerden biri hariç, diğerlerinde 7'li hece ritminin baskın olduğu dikkati çeker. Bu, Yavaşca'nın bestelemek üzere güfte seçerken ya da yazarken çocuk ruhunun değişkenliğini göz önünde bulundurduğunu sezdirir niteliktedir.

4.2. Öneriler

Yavaşca'nın çocuk şarkıları, müzik bilimcilerin dikkatiyle makam ve usul bakımından incelenebilir. Şarkılar, ilkökul ve ortaokul öğrencilerine dinletilebilir, kurulacak çocuk korusu tarafından seslendirilebilir. Okullarda Müzik Kulübü'nün öncülüğünde Alâeddin Yavaşca'nın çocuk şarkılarından oluşan bir konser verilebilir.

Kaynakça

- Canan, İ. (1988). *Kütüb-i sitte muhtasarı tercüme ve şerhi C.2*. Akçağ.
- Feyzioğlu, N. (2016). Prof. Dr. Alâeddin Yavaşca'nın eserlerinin estetik temelleri: Öz-biçim ilişkisi, temelleri. *İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi*, 2 (1), ss. 113-124.
- Gövsal, İ. A. (1925). *Bedii terbiye*. Tanin Matbaası.
- <http://kilis.gov.tr/>
- <http://ww7.trtnotaarsivi.com/>
- <http://www.alaeddinyavasca.com/>
- <https://defteriniz.com/>
- <https://www.notalar.net/>
- <https://www.yedinota.com/>
- Kula, A. ve Adar, Ç. (2018). Türk sanat müziği makamlarında bestelenmiş çocuk şarkıları üzerine bir inceleme. *ASOS Journal, Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6 (75).
- Öztuna, Y. (1990). *Büyük türk musikisi ansiklopedisi I-II*. Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Pamukçu, Y. (2000). *Devlet sanatçısı Prof. Dr. Alâeddin Yavaşca besteleri I*. Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Sipahi, S. (ed.) (2011). *Alâeddin Yavaşca*. Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Şen, H. O. (2001). *Alâeddin Yavaşca*. TRT Yayınları.
- Türkmen, E. F. (2016). *Müzik eğitiminde öğretim yöntemleri*. Pegem Akademi.

Extended Summary

1. Introduction

Medical doctor, poet, composer and sound artist Alaeddin Yavaşca was born on March 1, 1926 in Kilis. His father was Hacı Cemil Efendi, the son of the poet Yavaşcazade Sezai Efendi from Kilis, and his mother was Enver Hanım, the daughter of Kınoğlu Kadri Efendi.

Yavaşca graduated primary and secondary school in Kilis. He started his secondary education in Konya Lisesi and completed it in Istanbul Erkek Lisesi. He graduated from Istanbul Medical Faculty in 1951. He started his career as an obstetrician. He worked at Zeynep Kamil Maternity Hospital, Taksim First Aid, Şişli Etfal, Vakıf Gureba and Haseki Hospitals. He retired in 1990 when he was the chief physician of Haseki Hospital.

2. Method

In this research, document analysis method, which is a qualitative approach, was used. Bowen (2009) defined document analysis as a systematic method used to review and evaluate printed or electronic documents as part of a study. Documents are any official or private document, photograph, film or video recording, work, etc., which indicates all kinds of written, visual, digital and physical material as the third main data collection source in qualitative research. (Fraenkel et al. 2011; Merriam 2013). The purpose of document analysis is to analyze printed materials containing information about the targeted event or phenomenon/s in order to "examine, develop knowledge/understanding and reveal meaning" (Corbin et al. 2008; Bowen 2009; Yıldırım et al. 2016).

It is necessary to control the authenticity and accuracy of the documents reached in the document analysis method, to interpret the results obtained after the examination and evaluation and to use the data (Bowen 2009; Şimşek 2009; Merriam 2013). For this purpose, Alâeddin Yavaşca's children's songs were examined in terms of poetry, theme, rhetoric, rhythm, maqam and procedure, in short form and content, within the framework of the principle of "according to the child" of children's literature.

3. Findings, Discussion and Results

Among Alâeddin Yavaşca's 9 children's songs, the text with the highest aesthetic value, with its imagery and rhetoric, is Sedat Umran's poem entitled "Çocuk Düşünüyor - Bulut Olsaydım Keşke". In others, it can be thought that more pedagogical concerns are observed. Umran's poetry is at the forefront in terms of capturing and reciting the childlike.

Cengizhan Mutlu's lyric, "Geline Bir Araya Hayat Verir Yuvaya" is written around the main idea of "father's help is priceless". In the text that begins with the same poet's line, "Ülkemin Göklerdeki Sönmeyen Yıldızım", loving and protecting your homeland; be proud of its history, be proud of its nation; It is seen that the ideal of living with dignity and giving birth to valiant generations with the identity of the mother she will adopt is emphasized.

Ramazan Gökalp Arkın wants to convey the message that May 19 is the Turkish liberation day in his text titled " Samsun'da O Gün Doğdu Türk'ün Eşsiz Güneşi" in Samsun.

"Kuşlar Öter Cık Cık Cık, whose words were written by Hüseyin Kalaba, and "Çıktı Çayıra Kuzu", written by Tahsin Bilengil; "Her Yerde Gün Işıyor Gönül Sevgi Taşıyor", for which Yavaşca also penned the lyrics, are songs that express the happiness felt at the approach of the new year.

In Rüştü Güner's lyrics that start with " Sen Bahçemde Açılan Gülsün Sevgili Yavrurum" it is the parents who speak. The text expresses the parent's love for the child and advises the child on the goal of righteousness.

EKLER

(Kaynak: www.alaeddinyavasca.com)

EK 1

Çocuk Düşünüyor Bulut Olsaydım Keşke

Rep. no.; 19208

NİKRİZ ÇOCUK ŞARKISI

"Çocuk düşünüyor bulut olaydım"

Beste: Prof.Dr.Alâeddin YAVAŞCA
Güfte: Sedat UMRAN
(Beste tar.:22.09.2005-Ataköy-Pınarhisar)

Usûl: Sofyan
♩ = 68

Ço cuk dü şü nü yor bu lut o lay dım keş ke Tra lal la tral lal la la la la la hey
la la la la hey Ne gü zel o lur du an ne min gö gün de git mek ya hey
Ço cuk dü şü nü yor bir kuş o lay dım keş ke tra lal la tral lal la la la la la hey
la la la la hey Ne gü zel o lur du an ne min sa çı na kon mak ya hey
Ço cuk dü şü nü yor bir su o lay dım keş ke tra lal la tral la la la la la la la hey
Ne gü zel o lur du an ne min se si ne ka rış mak ya hey ya hey ya hey
Ço cuk dü şünüyör çi çek o lay dım keş ke tra lal la tral lal la la la la la hey
la la la la hey Ne gü zel o lur du an ne min se vin cin de aç mak ya hey SON

Çocuk düşünüyor bulut olaydım keşke
Tral lal la tral lal la la la la la hey la la la la hey
Ne güzel olurdu annemin göğünde gitmek ya hey
Çocuk düşünüyor bir kuş olaydım keşke
Tral lal la tral lal la la la la la hey la la la la hey
Ne güzel olurdu annemin saçına konmak ya hey

Çocuk düşünüyor bir su olaydım keşke
Tral lal la tral la la la la la la hey la la la la hey
Ne güzel olurdu annemin sesine karışmak ya hey
Çocuk düşünüyor çiçek olaydım keşke
Tral lal la tral lal la la la la la hey la la la la hey
Ne güzel olurdu annemin sevincinde açmak ya hey

EK 2

Gelince Bir Araya Hayat Verir Yuvaya

Rep. no.; 4765

NİHÂVEND ÇOCUK ŞARKISI
"Gelince bir araya , hayat verir yuvaya" Beste : Dr.Alaeddin YAVAŞCA
Güfte :Cengizhan MUTLU
(Beste tar.: 16.02.1984-Vişnezade)

Usül: Düyek
♩ = 120

KODA

Ge lin ce bir a ra ya ha yat ve rir yu va ya
Say gı lar her ba ba ya ba ba hak kı ö den mez
Kol ka nat ger di bi ze mut lu luk ver di bi ze
Ev lâ dım der di bi ze ba ba hak kı ö den mez

Dr.Semra Özgün
Nisan-2005

Gelince bir araya , hayat verir yuvaya
Saygılar her babaya , baba hakkı ödenmez
Kol kanat gerdı bize , mutluluk verdi bize
Evlâdım dırdı bize , baba hakkı ödenmez .

Dizlerinde uyuttu , ihtimamla büyüttü
Okullarda okuttu , baba hakkı ödenmez
Gülerken bile yüzü , evlâdındadır gözü
Baldan tatlıdır sözü , baba hakkı ödenmez

Duâdır dilimizde , sevgisi kalbimizde
Yaşıyor içimizde , baba hakkı ödenmez
Kol kanat gerdı bize , sevgisi kalbimizde
Evlâdım dırdı bize , baba hakkı ödenmez .

EK 3

Ülkemin Göklerdeki Sönmeyen Yıldızırım

Rep. no.: 10863

HİCAZ ÇOCUK ŞARKISI

Usûl: Nim Sofyan

"Ülkemin göklerdeki sönmeyen yıldızırım"

Beste: Dr. Alâeddin YAVAŞCA

Gülte: Cengizhan MUTLU

(Beste tar. 16.02.1984

Ataköy-Pınarhisar)

-62

Ül ke min gök ler de ki sön me yen yıl dı zı yım Öz le mem baş ka ye ri
ben bu yur dun kı zı yım (SAZ.....)
Al nım bu lut lar dan ak mâ zim gü neş ten par lak Te nim su lar dan ber rak
ben bu yur dun kı zı yım (SAZ.....)

Dr. Semra Özgün
Nisan-2005

Ülkemin göklerdeki sönmeyen yıldızırım
Özlemem başka yeri , ben bu yurdun kızırım
Alnım bulutlardan ak , mazim güneşten parlak
Tenim sulardan berrak , ben bu yurdun kızırım

Gönlümde sevgim ile , yaşarım şerefimle
Adım Fatma , Cemile , ben bu yurdun kızırım
Leke sürmem şanıma , kastetseler canıma
Kaleyim vatanıma , ben bu yurdun kızırım

Yaprağımla , dalımla , peteğimle , balımla
Yemenimle şalımla , ben bu yurdun kızırım
Milletimdir onurum , tarihimdir gururum
Yiğitler doğururum , ben bu yurdun kızırım .

EK 4

Kuşlar Öter Cık Cık Cık

Rep. no.: 13703

BÜSELİK ÇOCUK ŞARKISI

Usûl: Sofyan

"Kuşlar öter cık cık cık"

Beste: Dr. Alaeddin YAVAŞCA

Güfte: Hüseyin KALABA

♩ = 116

(Beste tar.: 12.06.1963-Ataköy-Pınarlısar)

Kuş lar ö ter cık cık cık cık cık cık cık cık cık A çar ner gis ge lin cık Hay da

Ha va ı sı nır bir den bir den Çi çek fiş kı rır yer den Hay da

A ğaç lar al al a çar a çar Ba dem ler dal dal a çar Hay da

Pal to la rı a ta rız a ya rız Kı şa çalım sa ta rız Hay da

U çurtmam gö ğe çı kar gö ğe çı kar gö ğe çı kar Yer gö e lim den bı kar Hay da

Çok öz le dik ba ha rı ba ha rı Ba har da ço cuk la rı Hay da

Dr. Semra Örgün
Mart-2006

Kuşlar öter "cık cık cık"
Açar nergis , gelincik
Hava ısınır birden
Çiçek fişkirir yerden .

Ağaçlar al al açar
Bademler dal dal açar
Paltoları atarız
Kışa çalım satarız .

Uçurtmam göğ e çıkar
Yer gök elimden bıkar
Çok özledik baharı
Baharda çocukları .

Not.: Her dörtlük arasında 1. portedeki 4 ölçülük nota aranağme olarak çalınabilir.

EK 5

Her Yerde Gün Işıyor Gönül Sevgi Taşıyor (Marş)

Usul: Sofyan **RAST ÇOCUK ŞARKISI** **Güfte ve Beste:**
- 120 **"Her yerde gün ışıyor"** **Prof. Dr. Alâeddin YAVASCA**
(Beste tar. 02.12.1993- Mısra)

KODA

Her yer de gün ı şı yor (SAZ./.....) Gö nülsev gi ta şı yor (SAZ./.....)

Do nan mı ş çi çek ler le Ye ni yıl yak la şı yor yak la şı yor

Mut lu luk la do lu yuz Ya rı nın yol cu su yuz Ba rı ş öz gü r lük su

nan Ye ni yıl yak la şı yor yak la şı yor

Va ta nı mız cen net tir (SAZ./.....) O bi ze e ma net tir (SAZ./.....)

Gü cü mü ze güç ka tan Ye ni yıl yak la şı yor yak la şı yor

Ço cuk lar se vi no ilm Şa kı lar söy le ye lim Bi zi ku cak la ya

cak Ye ni yıl yak la şı yor yak la şı yor

Dr. Semra Örgün
Nisan 2005

Heryerde gün ışıyor
Gönül sevgi taşıyor
Donanmış çiçeklerle
Yeni yıl yaklaşıyor

Mutlulukla doluyuz
Yarının yolcusuyuz
Barış özgürlük sunan
Yeni yıl yaklaşıyor

Vatanımız cennettir
O bize emanettir
Gücümüze güç katan
Yeni yıl yaklaşıyor

Çocuklar sevinelim
Şarkılar söyleyalim
Bizi kucaklayacak
Yeni yıl yaklaşıyor

EK 6

Sen Bahçemde Açılan Gülsün Sevgili Yavrum

Rep. no.: 18355

HİCAZ ÇOCUK ŞARKISI
"Sen bahçemde açılan gülsün"

Usûl: Sofyan
 Beste: Dr. Alaeddin YAVAŞCA
 Güfte: Rüştü GÜNER
 (Beste tar.: 05.10.1987-Viğnezade)

76

Sen bah çem de a çı lan gül sün sev gi li yav rum Kö pük kö pük sa çı lan
 sel sin sev gi li yav rum Kö pük kö pük sa çı lan sel sin sev gi li yav rum
 E ğil me sin hiç ba şın genç li ğin te mel ta şın Do ğ ru luk can yol da şın
 ol sun sev gi li yav rum Do ğ ru luk can yol da şın ol sun sev gi li yav rum
 Do ğ ru i sen her za man sen o lur sun ka za nan Ge le ce ğe u za nan
 yol sun sev gi li yav rum Ge le ce ğe u za nan yol sun sev gi li yav rum
 Se nin i le ol ma yan sev gi ler hep si ya lan Çi çe ği hiç sol ma yan
 dal sin sev gi li yav rum Çi çe ği hiç sol ma yan dal sin sev gi li yav rum
 Ta dı tu zu bi lin mez sen siz ha yat çe kil mez Çe lik gi bi bü kül mez
 kol sun sev gi li yav rum Çe lik gi bi bü kül mez kol sun sev gi li yav rum

Dr. Semra Özgün
 Nisan-2005

Sen bahçemde açılan gülsün sevgili yavrum
 Köpük köpük saçılan selsin sevgili yavrum
 Eğilmesin hiç başın gençliğin temel taşın
 Doğruluk can yoldaşın olsun sevgili yavrum
 Doğru isen her zaman sen olursun kazanan

Geleceğe uzanan yolsun sevgili yavrum
 Senin ile olmayan sevgiler hepsi yalan
 Çiçeği hiç solmayan dalsın sevgili yavrum
 Tadı tuzu bilinmez sensiz hayat çekilmez
 Çelik gibi bükülmez kolsun sevgili yavrum

EK 7

Çıktı Çayıra Kuzu Güldü Kızların Yüzü

Rep. no.; 19210

KARCIĞAR ÇOCUK ŞARKISI

Usül: Sofyan
162

"Çıktı çayıra kuzu"

Beste : Dr. Alâeddin YAVAŞCA
Güfte : Tahsin BİLENGİL

(Beste lar. 05.06.1980-Ataköy-Pınarhisar)

Çık tı ça yı ra ku zu ten nen Gül dü kır la rın yü zü dir ten
Ço ban lar al dı sa zı İlk ba har gel di di ye ten nen ye
Aç tı ba ğın gül le ri ten nen Top la dı bü l bü l le ri dir ten
Çi çek sar dı yol la rı İlk ba har gel di di ye ten nen ye
O va ba yı r şen len di ten nen Her ta raf ye şil len di hey hey
Kuş ları ne dil len di İlk ba har gel di di ye hey hey ye

Dr. Semra Özgün
Nisan-2005

SON

Çıktı çayıra kuzu
Güldü kızların yüzü
Çobanlar aldı sazı
İlkbahar geldi diye

Açtı bağıın gülleri
Topladı bülbülleri
Çiçek sardı yolları
İlkbahar geldi diye.

Ova bayır şenlendi
Her taraf yeşillendi
Kuşlar yine dillendi
İlkbahar geldi diye.

(Her dörtlük arasında birinci portedeki 4 ölçülük
döküm iki defa sazla çalınacak)

EK 8-1

Samsun'da O Gün Doğdu Türk'ün Eşsiz Güneşi

Rep. no.: 19243

RAST ÇOCUK ŞARKISI

Usül: Sofyan
- 64

"Samsun'da o gün doğdu"

Beste: Dr. Alaeddin YAVAŞCA
Gülte: R. Gökalp ARKIN

(Bastı tar. 23.09.1997-Haseki Hast.)

Sam sun da o gün doğ du Tür kün eş siz gü ne şi
A ra sa lar bu lun maz Dün ya da o nun e şi
Bü tün yurt in li yor du Va tan gi di yor di ye
O san ki Türk yur du na Gök ten gel di he di ye
Sam sun Si vas de me di Bü tün yur du do laş tı
Tür kün bu öz ev lá dı Va tan la ku cak laş tı
Bin do kuz yüz on do kuz Tür kün te mel ta şı dır
Ar dın dan ge len sa vaş Kur tu luş sa va şı dır
Te miz Türk genç li ği ne Ar ma ğan ol sun di ye

"Samsun'da o gün doğdu"

Bu büyük ve şanlı gün Bırakıldı hediye
On dokuz Mayıs gördü Türklerin güldüğü gün
Bu gün on dokuz Mayıs Gençlik ve spor günü SON

Dr.Semra Özgün
Nisan-2006

Samsun'da o gün doğdu
Türkün eşsiz güneşi
Arasalar bulunmaz
Dünyada onun eşi
Bütün yurt inliyordu
Vatan gidiyor diye
O sanki Türk yurduna
Gökten geldi hediye

Samsun Sivas demedi
Bütün yurdu dolaştı
Türkün bu öz evladı
Vatanla kucaklaştı
Bin dokuz yüz on dokuz
Türkün temel taşıdır
Ardından gelen savaş
Kurtuluş savaşdır

Temiz Türk gençliğine
Armağan olsun diye
Bu büyük ve şanlı gün
Bırakıldı hediye
On dokuz Mayıs gördü
Türklerin güldüğü gün
Bu gün on dokuz Mayıs
Gençlik ve spor günü

EK 9-1

Hem Canın Hem Kanınla Hayat Verdin Sen Bana-Anneye Ninni

Rep. no.: 15269

HİCAZ ÇOCUK ŞARKISI

"Hem canın , hem kanınla" Beste: Prof.Dr.Alaeddin YAVAŞCA
"Anne'ye Ninni" Güfte: Hasan Oral ŞEN
(Beste tar.:11.03.1990 - Vişnezade)

Usûl: Sofyan
-- 78

SAZ

Hem ca nın hem ka nın la ha yat ver din sen ba na

Du â la rın la be ni ko ru dun dert den ya na

(SAZ.....)

Bu lüt lar sa ray la nım yıl dız lar ta cım ol sa

Öm rüm ol duk ça i nan a nam muh ta cım sa na

(SAZ.....)

Sev gın şev ka tın be nim san ki ek me ğim a şım

Nin ni bek le rim sen den bir a sır ol sa ya şım

PP(SAZ.....)

A vuç la rı na koy sam şu ya lan cı dün ya yı

"Hem canın hem kanınla"
"Anne'ye ninni"

Ö de ye mem hak kı nı gök le re er se ba şım
(SAZ...../.....)
Be ni sa na bağ la mış bin dü ğüm le ya ra dan
Sı ğı na cak li man sın yıl lar geç se a ra dan
(SAZ...../.....)
Bi li yo rum cen net de a ya ğı nın al tın da
Me ğer ev lat lar hiç miş a na la rı ol ma dan
Dr.Semra Özgün
Nisan-2005
SON
(SAZ...../.....)

Hem canın hem kanınla hayat verdin sen bana
Duâlarınla beni korudun dertden yana
Bulutlar sarayların yıldızlar tacım olsa
Ömrüm oldukça inan anam muhtacım sana

Sevgin , şevkatin benim sanki ekmeğim aşım
Ninni beklerim senden bir asır olsa yaşım
Ayuçlarına koysam şu yalancı dünyayı
Ödeyemem hakkını göklere erse başım

Beni sana bağlamış bin düğümle yaradan
Sığınacak limansın yıllar geçse aradan
Biliyorum cennet de ayağının altında
Meğer evlatlar hiçmiş anaları olmadan

